



Justis- og beredskapsdepartementet
v/statssekretær Sveinung Rotevatn
Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo

Oslo, 22. mars 2018

**ERSTATNINGSOPPGJØR FOR SKADELIDTE SOM ER SATT UNDER VERGEMÅL OG
ERSTATNINGSBELØP SOM FORVALTES AV FYLKESMANNEN ETTER
VERGEMÅLSLOVENS § 48**

Jeg viser til hyggelig møte på vårt kontor 01.03.18. Jeg benytter anledningen på nytt til å takke for fin bistand til å endre barneverstatningsloven.

Som nevnt på møtet har vi arbeidet en del år for å få redusert kapitaliseringsrenten for beregning av fremtidig tap. Spørsmålet ved fastsettelsen av kapitaliseringsrenten er hvor høy årlig avkastning det kan legges til grunn at de skadelidte vil klare å oppnå av den fremtidige erstatningen. Det er avkastningen etter fradrag for inflasjon som er avgjørende. Dette betyr at det er liten sammenheng mellom høyt eller lavt nominelt rentenivå, siden «inflasjonsfradraget» normalt er høyt i perioder med høye nominelle renter og tilsvarende lavere ved lav nominell rente.

Den siste endringen av kapitaliseringsrenten skjedde i 2014 da Høyesterett i dom av 12.12.14, hvor vi var partshjelper, satte ned den generelle renten fra 5 til 4 %. I denne saken ble det også prosedert på at kapitaliseringsrenten skulle være lavere for skadelidte som er under vergemål der erstatningsbeløpet skal forvaltes av fylkesmannen. Dette fordi det i praksis kun er aktuelt med bankplassering av erstatningsbeløpet for disse skadelidte.

Av dommen, som vedlegges, synes det å fremgå at samtlige elleve dommere mener disse personene ikke får full erstatning hvis en kapitaliseringsrente på 4% benyttes i oppgjøret. Dette er i strid med lovgivers intensjon. Imidlertid kom flertallet til at retts tekniske hensyn tilsa at man burde ha samme renten for disse som andre skadelidte. Fastsettelse av en særskilt «vergemålsrente» ble vurdert å være en lovgiveroppgave.

Mindretallet på tre dommere dissenterte på dette punktet. Dommer Øie uttaler blant annet i premissene (163):

«For meg er det et viktig utgangspunkt at en rettslig plikt som tapsbegrensningsplikten, ikke bør rekke lenger enn den rettslige tapsbegrensningsmuligheten. I motsatt fall vil den skadelidte ikke få full erstatning.»



PERSONSKADEFORBUNDET LTN

Øie viser her til at denne gruppen skadelidte er fratatt muligheten til å investere i aksjemarkedet sammenlignet med andre skadelidte. De har altså ikke rettslig mulighet til å oppfylle den tapsbegrensningsplikten som flertallet legger til grunn at man skal oppfylle. Dommer Øie redegjør nærmere for dette i premiss 165:

«Som det fremgår av førstevoterendes redegjørelse, er en gruppe av personer under vergemål rettslig avskåret fra å plassere erstatningsbeløpet i aksjer, og dermed rettslig forhindret fra å få den avkastningen som forventes ved beregning av den alminnelige kapitaliseringsrenten. Dette gjelder for personer som enten er fratatt sin rettslige handleevne, eller som ikke er i stand til å forstå hva et samtykke til forvaltning av midlene vil innebære, se vergemålsloven § 48 andre ledd.»

I premiss 168 fremholdes videre:

«En kapitaliseringsrente på fire prosent for dem som er underlagt ordningen med tvungen forvaltning av midlene, vil innebære en systematisk undererstatning for denne gruppen sett i forhold til kravet om full erstatning.»

På denne bakgrunn, og sammenholdt med Høyesteretts anmodning i flere andre sammenhenger, og i denne saken spesielt om at lovgiver må fastsette kapitaliseringsrenten, ber jeg om at departementet vurderer å fastsette kapitaliseringsrenten i forskrift i tråd med mindretallets votum.

Alternativet ved å gi Fylkesmannen fullmakt til en mer aktiv forvaltning av midlene mener vi vil være i strid med intensjonen om lik forvaltning over hele landet samt unngå risiko på vegne av personer under vergemål. Vi viser også til vedlagt brev fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Det er også grunn til å nevne at en endring av renten for denne gruppen vil ha liten økonomisk betydning for skadevolder da det er et begrenset antall per år.

Etter dette ser jeg fram til å høre fra deg og takker på forhånd.

Med vennlig hilsen

Per Oretorp
Ass. generalsekretær